

Gerzsenyő. Sárközy Gedeon, Barkaszó jegyzője írja 1865-ben: „északról egy nevezetes hely van, az úgy nevezett *Ger'senyei* hely (:praedium:) ez *Gersenyei* nevezetű falú volt, azon praediumot *Gersenyi* István kapta Leopold Királytól” (MIZSER LAJOS, Bereg megye Pesty Frigyes helységnévtárában 1864–1865. Nyíregyháza, Levéltári Évkönyv 11: 400). Abban igaza van a leírónak, hogy a praedium valaha falu volt, de Leopoldnál jóval régebbi: 1312-ben tűnik fel birtokosa nevében: „Kazmerius de *Kyrsan*” (GYÖRFFY 1: 542). E névnek eredetibb formája az 1211-ből adatolható *Kersen* személynév lehetett (ÁSz. 459). Az ÁSz. (uo.) 1300-ban említ Zemplén megyében is egy *Kersen* nevű helységet. Ma már nem él, de a PESTY-féle leírás a Zemplén megyei Örös falu határában említ egy *Gerzseny* nevű határrészt. De térjünk vissza Beregbe! A falu neve a XIV–XV. században – a helyesírási és elírt változatokat nem számítva: *Kirsanó* (Com. Bereg. 60, LEHOCZKY TIVADAR, Beregvármegye monographiája. Ungvár, 1881. 3: 268–9). Ez annyit is jelent, hogy az eredetihez képest a korban igen ritka (ám nem példa nélküli) elhasonulás történt, de a hangrend hamarosan helyreállt. A szó eleji zöngésedést (*Gersano*) 1480-tól lehet adatolni (Com. Bereg. i. h.). Az -ó, majd az -ő kicsinyítő képző lehet. LEHOCZKY szerint a község neve pataknévre megy vissza: „*Gerzsenő* másképp *Kirsanó* a *Kirsanya* pataktól [ti. kapta nevét]” (i. m. 1: 312). Lehet, de kevés a valószínűsége. „Hogy mikor pusztult el Gerzsenyő, bizonytalan; de valószínű, hogy a XVIII. század elején” (LEHOCZKY i. m. 3: 269); talán az 1717-es tatárjárás következményeként. Lakói szétszéledtek a megyében, hiszen a *Gerzsenyi* családnév az alábbi helyeken fordul elő: Barabás, Barkaszó, Bátyú, Beregsom, Beregszász, Borzsova, Csaroda, Déda, Harangláb, Hetyen, Lónya, Munkács, Szernye, Tarpa, Vásárosnamény, Zápszony. A *Gerzsenyi* (Kirsanó-i) nemesi család már a XIV. században megvolt.

MIZSER LAJOS